

Indenrigsministeriet

1. kommunekontor

J.nr. 1995/40082-16

Den 30. april 1996

Besvarelse af spørgsmål nr. 2-9 og 12-14 stillet af Folketingets Kommunaludvalg til indenrigsministeren den 1. februar 1996 (L 73 - bilag 3 og 4)

Spørgsmål 2:

»Er det foreneligt med grundloven at udvide den personkreds, der har valgret uanset udlandsophold?«

Svar:

Til brug ved behandlingen af lovforslag nr. L 73, hvorved der foreslås en udvidelse af den personkreds, der har valgret uanset udlandsophold, har Indenrigsministeriet indhentet en udtalelse fra Justitsministeriet, jf. Justitsministeriets brev af 8. december 1995, som blev fremsendt til Kommunaludvalget den 1. februar 1996 i forbindelse med min besvarelse af udvalgets spørgsmål 1.

Af Justitsministeriets udtalelse fremgår bl.a., at det efter Justitsministeriets opfattelse generelt må antages, at der gælder ganske snævre grænser for, i hvilket omfang der inden for rammerne af grundlovens § 29, stk. 1, ved lov kan ske en yderligere udvidelse af bopælsbegrebet end den, der allerede følger af den nugældende - ganske vidtgående - bestemmelse i § 2 i lov om valg til Folketinget. På denne baggrund finder Justitsministeriet, at der ved vurderingen af lovforslag nr. L 73 må tages udgangspunkt i en vurdering af, om forslaget vil indebære en udvidelse af større rækkevidde, eller om der er tale om en udvidelse af mere marginal eller justerende karakter. Som konklusion på sine overvejelser om dette spørgsmål og dermed vedrørende grundlovsmæssigheden af lovforslag nr. L 73 udtaler Justitsministeriet følgende:

»Justitsministeriet finder, at foreneligheden med grundlovens § 29 af den foreslåede (yderligere) udvidelse af den kreds af danskere, der på trods af udlandsophold anses for at have bopæl i

riget (og dermed stemmeret ved valg til Folketinget), kan give anledning til betydelig tvivl.

Under hensyn til, at udvidelsen er begrænset til bipersoner (ugifte samboende i ægteskabsliggende samlivsforhold), hvis bopælsmæssige tilknytning til Danmark under midlertidigt udlandsophold ganske må sidestilles med den tilknytning, som samlevende ægtefæller (og registrerede partnere) har, finder Justitsministeriet i lyset af den gældende - som nævnt ganske vidtgående - bestemmelse i folketingsvalglovens § 2, at mest taler for, at en sådan mindre udvidelse ikke vil være i strid med bopælskravet i grundlovens § 29, stk. 1.«

Spørgsmål 3:

»Hvad menes der med »fast bopæl i riget« i valgloven og § 29 i grundloven?«

Svar:

Grundlovens bestemmelse om fast bopæl i riget som en betingelse for valgret til Folketinget går tilbage til grundloven af 1849. Hverken de tidligere grundlove eller den nuværende grundlov fra 1953 indeholder bestemmelser, der nærmere præciserer, hvad der skal forstås ved udtrykket »fast bopæl i riget«, ligesom der heller ikke i forarbejderne til grundlovene findes udtalelser, der på afgørende måde kan belyse bopælskravets nærmere indhold eller karakter.

Ved den fortolkning af grundlovens bopælsbegreb, der er lagt til grund for folketingsvalgloven, er bopælsbegrebet i valgretningsmæssig henseende som udgangspunkt nøje knyttet til det bopælsbegreb, der i henhold til folkeregisterlovgivningen skal lægges til grund for registrering i folkeregistret og dermed Det Centrale Personregister (CPR).

Dette fremgår bl.a. af, at valglisterne skal udarbejdes på grundlag af oplysningerne i CPR, jf. folketingsvalglovens § 19, stk. 1.